

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/31/2018
Identifikačné číslo spisu: 7911215118
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7911215118.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prvá arbitrážna k. s., so sídlom Prof. Sáru 5, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 795 364, správcu konkurznej podstaty úpadcu PRODING Banská Bystrica, spol. s r. o. „v konkurze“, so sídlom Janka Kráľa 6, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 30 225 388, zastúpeného JUDr. Tomášom Hláčikom, advokátom, so sídlom Železničná 173, 976 62 Brusno, proti žalovanému SIBAZ, spol. s r. o., so sídlom Ul. 17. novembra 175/38, 075 01 Trebišov, IČO: 36 204 056, zastúpenému JUDr. Petrom Žiakom, advokátom, so sídlom Drevárska 366/8, 058 01 Poprad, IČO: 37 437 178, o zaplatenie sumy 33.193,92 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Cob/62/2016-221 zo 14. decembra 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/62/2016-221 zo 14. decembra 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 10Cb/16/2012-118 z 30. januára 2015 zamietol žalobu. O trovách konania nerozhodol z dôvodu, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č.k. 2Cob/62/2016-221 zo 14. decembra 2016 odmietol odvolanie a stranám sporu nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že odvolanie za žalobkyňu podal R.. U. C., advokát (založené je v spise na č. l. 3) ktoré podpísal konateľ spoločnosti K.. R. O., bez uvedenia názvu spoločnosti. Poukázal na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, čo znamená, že ide o absolútne neplatný právny úkon, ktorého právne účinky nenastanú a súd je povinný brať naň zreteľ aj bez návrhu. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ si náležitosť právneho úkonu v písomnej forme vyžaduje aj uvedenie názvu obchodnej spoločnosti a právny úkon takýto názov neobsahuje, nemožno hovoriť o tom, že sa jedná o právny úkon v písomnej forme, ktorý vyžaduje zákon. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne bolo podané

neoprávnenou osobou a preto ho odmietol podľa ust. § 386 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala v zákonom stanovenej lehote dovolanie spoločnosť Prvá arbitrážna k. s., so sídlom Prof. Sáru 5, Banská Bystrica (ďalej aj „dovolateľka“), ktorá je správcom konkurznej podstaty úpadcu PRODING Banská Bystrica, spol. s r. o., „v konkurze“, so sídlom Janka Kráľa 6, Banská Bystrica (ďalej aj „úpadca“) v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP. Na odôvodnenie dovolania dovolateľka uviedla, že dňa 29. septembra 2016 došlo k účinkom vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, čím zároveň došlo ex lege k prerušeniu všetkých súdnych konaní, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, pričom predmetný spor o zaplatenie sumy 33.193,92 Eur s príslušenstvom sa týka majetku, ktorý podlieha konkurzu. Odvolací súd uvedenú skutočnosť nerešpektoval, keď dňa 14. decembra 2016 vydal napadnuté uznesenie o odmietnutí odvolania, a to napriek tomu, že správca konkurznej podstaty úpadcu nepodal návrh na pokračovanie v konaní, čím došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. V tejto súvislosti poukázala aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 289/2014 z 3.12.2014. Za druhý dôvod dovolania dovolateľka považuje odmietnutie riadne podaného a odôvodneného odvolania žalobkyne zo strany odvolacieho súdu v dôsledku jeho nesprávneho procesného postupu, ktorým znemožnil strane sporu, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa bola v konaní zastúpená advokátom R.. U. C. na základe plnomocenstva, udeleného konateľom spoločnosti K.. R. O. dňa 13.10.2011, pričom súd prvej inštancie počas celého konania (v trvaní viac ako tri roky) konal so splnomocneným advokátom, ktorému doručoval aj všetky písomnosti, vrátane rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol advokátovi doručený dňa 30.03.2015 a voči ktorému podal advokát v mene žalobkyne odvolanie, pričom aj zo záhlavia rozsudku vyplýva, že ako právny zástupca žalobkyne je tam uvedený advokát R.. U. C.. Skutočnosť, že žalobkyňa v konaní pred súdom splnomocnila na svoje zastupovanie advokáta R.. C., nebola nikdy sporná, nenamietal ju ani žalovaný a aj zo správania konateľa žalobkyne, ktorý sa spolu s advokátom zúčastňoval ústnych pojednávaní, je jednoznačne zrejmé, že splnomocneným zástupcom žalobkyne v konaní bol advokát R.. U. C.. Uvedený advokát podal proti rozsudku súdu prvej inštancie aj odvolanie dňa 14. apríla 2015, čo bolo ešte v čase, keď na majetok žalobkyne nebol vyhlásený konkurz a odvolaciemu konaniu nebránila žiadna zákonná prekážka. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu však bolo vydané takmer tri mesiace po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu a zákonom prerušení odvolacieho konania.

4. Dovolateľka ďalej uviedla, že je pravdou, že z výpisu z obchodného registra vyplýva, že konateľ za spoločnosť koná samostatne tak, že k vytlačenému alebo napísanému názvu spoločnosti pripojí svoj podpis, s uvedením funkcie „konateľ“. Vzhľadom na jednoznačnosť prejavu vôle v právnom úkone - plnomocenstve, z obsahu ktorého je zrejmé, že ho udelila spoločnosť PRODING Banská Bystrica, spol. s r. o. advokátovi, za ktorú ako konateľ konal K.. R. O., nie je zrejmé (a nevyplýva to ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu), prečo by takýto právny úkon mal byť považovaný za právny úkon, ktorý svojim obsahom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Neexistuje žiadny dôvod, pre ktorý by udelené plnomocenstvo malo byť považované za absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a odvolacím súdom vytknutý formálny nedostatok nemôže preto vyvolať absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Odvolanie bolo podané v čase účinnosti predošlej procesnej normy, a to Občianskeho súdneho poriadku a vo veci podaného odvolania nebol právny zástupca a ani žalobkyňa - zo strany súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu - vyzvaný na odstránenie akejkoľvek vady odvolania v zmysle ust. § 209 ods. 1 OSP a preto žalobkyňa mala za to, že ňou podané odvolanie spĺňa všetky zákonné náležitosti, vrátane podmienky, že bolo podané oprávnenou osobou. O to väčšie bolo jej prekvapenie, po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Výklad spôsobu konania konateľov, uvedený vo výpise z obchodného registra ohľadne spoločnosti PRODING Banská Bystrica, spol. s r. o., je v danom prípade bez akéhokoľvek racionálneho vysvetlenia prísne formalistický, nesledujúci účel a ani význam zákona a takýmto postupom zo strany odvolacieho súdu jednoznačne došlo k porušeniu základného práva žalobkyne na súdnu ochranu, garantovaného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Dovolateľka preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu žalobkyne sa žalovaný písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená advokátom v zmysle ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP a contrario) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

7. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Vadu vidí v tom, že odvolací súd vo veci rozhodol napadnutým uznesením zo 14. decembra 2016 napriek tomu, že v priebehu odvolacieho konania bol dňa 29. septembra 2016 vyhlásený konkurz na majetok úpadcu, čím ex lege došlo k prerušeniu predmetného konania, pričom správca konkurznej podstaty nedal súhlas na pokračovanie v konaní. Okrem toho dovolateľka namietala, že plnomocenstvo z 13.10.2011 pre advokáta R.. C. - s poukazom na jeho obsah - nemožno považovať za absolútne neplatný právny úkon, pretože bez akýchkoľvek pochybností z neho vyplýva, že bolo udelené žalobkyňou, za ktorú ho podpísal konateľ K.. R. O.. Na základe uvedeného plnomocenstva súd prvej inštancie počas celého konania konal s právnym zástupcom žalobkyne R.. C., ktorému doručoval aj všetky písomnosti, vrátane rozsudku súdu prvej inštancie. Pokiaľ však plnomocenstvo vykazovalo nejakú vadu, mala byť žalobkyňa súdom prvej inštancie alebo odvolacím súdom vyzvaná na jej odstránenie.

11. Podaním z 29. apríla 2019 správca konkurznej podstaty úpadcu oznámil dovolaciemu súdu, že v zmysle ust. § 47 ods. 4 ZKR dáva súhlas na pokračovanie v konaní. Dovolací súd preto pristúpil k prejednaniu dovolania žalobkyne.

12. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí, preto je v zmysle ust. § 420 CSP prípustné. Dôvodom zakladajúcim dôvodnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je taký - z hľadiska procesného predpisu - vadný postup súdu, ktorým sa strane sporu odníme možnosť konať pred súdom a uplatniť procesné práva, priznané jej za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jej práv a oprávnených záujmov. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP dôjde aj v prípade, keď odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožní strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom za takýto prípad sa považuje aj to, keď odvolací súd odmietne dovolanie strany sporu bez toho, aby boli na takéto rozhodnutie splnené zákonné podmienky.

13. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa na pošte dňa 14. apríla 2015, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Z ustanovenia § 201, prvej vety OSP vyplýva, že proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie môže podať účastník konania odvolanie, pričom v súdnom konaní (spore) sa môže dať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo (ust. § 28 ods. 1 OSP). Ako zástupcu si účastník

môže vždy zvoliť advokáta, pričom plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť (ust. § 25 ods. 1 OSP) a zástupca, ktorému bolo takéto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (ust. § 28 ods. 2 OSP).

14. Ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby bolo preukázané jeho oprávnenie zastupovať účastníka spôsobom uvedeným v ust. § 28 ods. 1 OSP, nejde o odvolanie podané neoprávnenou osobou, lebo v takom prípade ten, kto v odvolaní vystupuje ako zástupca účastníka, neuplatňuje v konaní procesné práva vo vlastnom mene, ale procesno-právny úkon robí za zastúpeného. Nedostatok preukázania plnomocenstva treba považovať za nedostatok podmienky konania, ktorý bol však odstrániteľný v zmysle ust. § 103 OSP a procesným dôsledkom neodstránenia tohto nedostatku bolo potom zastavenie konania v zmysle ust. § 104 ods. 2 v spojení s ust. § 211 ods. 2 OSP.

15. K odstráneniu nedostatku preukázania zastúpenia bude spravidla postačujúcim opatrením súdu výzva tomu, kto vystupuje ako splnomocnenec, prípadne výzva účastníkovi, aby v určenej lehote predložil plnomocenstvo alebo aby k udeleniu plnomocenstva došlo ústne do zápisnice. To platí tak v prípade, kedy plnomocenstvo nebolo v konaní predložené vôbec, ako aj v prípade, ak bolo predložené s nedostatkami, pre ktoré ho súd nepovažoval za riadne plnomocenstvo. Je treba mať však na pamäti, že ak súd prvej inštancie alebo odvolací súd nevyzval účastníka na odstránenie nedostatku plnomocenstva (ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade) a odvolací súd bez nápravy tohto pochybenia odmietol odvolanie ako podané neoprávnenou osobou, ide o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, znemožňujúci strane (žalobkyňa), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP (viď napr. uznesenia NS SR sp. zn. 1Obdo/62/2016 zo 14.06.2017, sp. zn. 1Cdo/152/2010 zo dňa 31.10.2011).

16. Po preskúmaní veci dovolací súd konštatuje, že odvolací súd procesne pochybil, keď nerešpektoval ust. § 47 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“), keďže napriek tomu, že dňom 29. septembra 2016 došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok úpadcu, čím ex lege došlo k prerušeniu konania a správca konkurznej podstaty nedal súhlas na pokračovanie v konaní, odvolací súd v predmetnom spore rozhodol napadnutým uznesením z 13. decembra 2016, ktorým podľa ust. § 386 písm. b/ CSP odmietol odvolanie žalobkyne ako podané neoprávnenou osobou. Subjektívna nevedomosť odvolacieho súdu o prerušení konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu je bez právnej relevancie, keďže účinok prerušenia konania nastáva zo zákona - objektívne nezávisle na poznaní tejto skutočnosti zo strany konajúceho odvolacieho súdu. V prerušenom konaní súd môže pokračovať iba na návrh správcu, od iniciatívy ktorého závisí ďalšie pokračovanie v prerušenom konaní (ust. § 47 ods. 3 ZKR). S poukazom na uvedené je daná vada zmätočnosti, uplatnená dovolateľkou v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP a nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý v odvolacom konaní konal a následne vydal uznesenie o odmietnutí odvolania, došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP.

17. Dovolací súd sa nestotožnil ani s výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho odôvodnením. K uvedenému uvádza, že nepredloženie riadnej plnej moci (podľa názoru odvolacieho súdu) je nedostatkom procesnej podmienky konania, ktorej dôsledkom bola povinnosť súdu vyzvať účastníka konania v zmysle ust. § 43 ods. 1 OSP na predloženie plnej moci, keďže plnomocenstvo bol povinný súdu predložiť účastník konania (ust. § 28 ods. 1 OSP). Nedostatok preukázania plnomocenstva je nedostatok podmienky konania, ktorý bol odstrániteľný v zmysle ust. § 103 a § 104 ods. 2 OSP, účinného do 30. júna 2016, resp. ust. § 161 ods. 1 a ods. 3 v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP, účinného od 1. júla 2016. Odvolanie žalobkyne bolo podané na pošte dňa 14.04.2015, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a povinnosťou odvolacieho súdu (pokiaľ plnú moc založenú v spise na č. 1. 3 nepovažoval za riadnu plnú moc) bolo pokúsiť sa uvedený nedostatok podmienky konania odstrániť. Keďže odvolací súd takto nepostupoval a napadnutým uznesením odmietol odvolanie žalobkyne ako podané neoprávnenou osobou, ide o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces a uvedená vada je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí

napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť podľa ust. § 449 ods. 1 CSP a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (ust. § 450 CSP), pretože rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, je nielen nesprávne, ale aj nezákonné, keďže bolo vydané v konaní, ktoré na odvolacom súde bolo dňom 29.09.2016 ex lege prerušené.

18. Rozhodnutie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (ust. § 451 ods. 2 v spojení s ust. § 393 ods. 2, posledná veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.